

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. II. Quatuor dotes corporis gloriosi explicantur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

denique fruitionis seu delectationis, est ipse habitus charitatis, non ut est principium amoris (sub hac enim ratione reperitur etiam in via) sed ut causans delectationem beatificam, quae specie ab amore differt, & ut sic solum reperitur in patria.

15. Dices: Essentialis beatitudo consistit in operatione: Ergo ornamenta illius, qualia sunt dotes, in operatione, & non in habitu debent consistere. Consequentia patet: operatio enim non dicitur cum proprietate ornari per habitus.

Confirmatur: Dotes matrimonium exornant, ut accidentia illius, & consequenter illud consummatum supponunt: At matrimonium consummatum essentialiter beatitudine consistente in actu: Ergo dotes non in habitibus, qui beatitudinem essentialiter praecedunt, sed in actibus illam consequentibus sunt constituenda.

16. Ad instantiam respondeo, dotes esse ornamenta beati in concreto, non autem beatitudinis in abstracto; nisi ea ratione qua dispositio antecedens vel concomitans formam, potest dici ornamentum illius: Beatus autem habitibus & actibus exornatur, illis ut dotibus, istis ut complemento dotium. Ex quo patet solutio ad confirmationem: dotes enim non tam matrimonium quam contrahentes exornare dicuntur.

S. III.

Corollarium notatu dignum.

17. **E**X dictis inferes contra aliquos ex nostris Thomistis, dotem comprehensionis, neque in relatione ad finem praesentem & habitum in voluntate existentem, neque in habitu charitatis consistere, sed in habitu luminis gloriae, ut tenente habitualiter visionem, quae est tentio & comprehensio actualis.

18. Prima pars patet ex dictis: Nam ex D. Thoma supra ostendimus dotes esse habitus, qualitates, aut dispositiones: Sed comprehensio veram habet rationem dotis: Ergo non in relatione, sed in habitu consistit.

Confirmatur: Comprehensio est terminus inflectionis spei, & illius imperfectionem excludens: At inflectio spei non est ad relationem, sed ad eius fundamentum, per quod spei imperfectio excluditur: Ergo non in relatione, sed in aliquo relationem fundante debet consistere.

19. Secunda pars suadet: Comprehensio idem est quod tentio & assecutio: Sed assequi & tenere objectum, non spectat ad voluntatem, quae assecutiva non est, ut docuit D. Thomas supra qu. 3. art. 4. Ergo comprehensio est habitus luminis gloriae existens in intellectu, qui assecutivus est, & veluti manus intellectualis animae, qua objecta tenet & apprehendit, ut disp. 3. art. 2. fuse expendimus.

S. IV.

Solvuntur objectiones.

20. **O**BJICIES primò: D. Thomas hic qu. 4. art. 3. ad 2. ait: *Sicut ad voluntatem pertinet spes & amor... ita etiam comprehensio & delectatio.* Et in resp. ad 3. *Comprehensio, inquit, non est aliqua operatio, praeter visionem, sed quadam habitu ad finem habitum.* Ergo ex D. Thoma comprehensio spectat ad voluntatem, nec est operatio, vel habitus, sed habitu do voluntatis ad finem jam habitum.

A Respondeo, comprehensionem spectare ad voluntatem, non elicitive, sed objective & terminative, in quantum summum bonum, comprehensum per intellectum, est objectum voluntatis, & finis seu terminus in quo voluntas quiescit.

Ad illud quod subditur, dicendum est comprehensionem importare praedictam relationem in voluntate, non ut constituentem dotem, sed ut quid consecutum ad illam: ex eo enim quod intellectus per lumen gloriae & beatificam visionem finem consequitur, resultat in voluntate relatio seu habitudo ad finem jam habitum, in quo tanquam in termino voluntas quiescit.

B Objicies secundo: Visio & comprehensio sunt dotes distinctae: At visionis dos consistit in lumine gloriae, ut habitualiter Deum vidente: Ergo comprehensio non in lumine, nec in aliquo ad intellectum, sed ad voluntatem spectante, debet consistere.

Respondeo praedictas dotes solum ratione distinguui; ad quod sufficit quod lumen, ut est dos visionis, tendat ad Deum ut clarè videndum, & correspondeat fidei; ut verò comprehensio est, tendat ad Deum, ut voluntati tenendum & proponendum, & correspondeat spei.

C Objicies tertio: Comprehensio est terminus inflectionis spei, ejus imperfectionem excludens: At lumen gloriae non est terminus inflectionis spei, sed potius visio; cum per spem non tendamus ad tenendum per habitum, sed per actum perfectè & consummatè tenentem: Ergo dato quod dos comprehensionis spectaret ad intellectum, non in habitu luminis, sed in actu visionis deberet consistere.

D Respondeo distinguendo Majorem: Est terminus inflectionis spei, exornans & disponens animam ad conjunctionem cum Deo, concedo Majorem: terminus conjungens cum Deo, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem: Lumen gloriae non est terminus inflectionis spei, actu conjungens cum Deo, concedo Minorem: exornans & disponens ad conjunctionem cum Deo, nego Minorem, & Consequentiam. Itaque per spem tendimus ad conjunctionem cum Deo, quae fit per visionem, tendimus etiam ad ornatum animae, illam ad praedictam conjunctionem disponentem; & haec secunda tendentia tollitur per lumen gloriae, animam exornans & disponens ad actualem cum Deo conjunctionem: dos autem comprehensionis, non in actuali conjunctione cum Deo, sed in ornatu animae ad illam disponente, debet consistere, ut ex supra dictis patet.

E

ARTICVLVS II.

Quatuor dotes corporis gloriosi explicantur.

QUAE AD MODVM in ingressu beatitudinis anima desponsata Christo, & ad matrimonium, domum, & gremium sponsi, indissolubili nexu ex tunc admitta, accipit tres dotes, scilicet visionem, comprehensionem, & fruitionem, ut articulo praecedenti ostensum est: ita corpus in resurrectione, quando animae beatae conjungeretur, quatuor dotes seu ornamenta recipiet,

nempe impassibilitatem, agibilitatem, claritatem, & subtilitatem, ut fiat dignum habitaculum animæ gloriose, & Deo desponsatæ. Sicut enim (inquit S. Doctor 4. contra gentes cap. 86.) anima hominis elevabitur ad gloriam spirituum celestium, ut Deum per essentiam videat, ita ejus corpus sublimabitur ad proprietates celestium corporum, in quantum erit clarum, impassibile, absque difficultate & labore mobile, & perfectissime suâ formâ perfectum. Unde Paulus 1. ad Corinth. 15. Seminatur corpus nostrum in corruptione, surget in incorruptione: seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute: seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Id est, corpus nostrum in hac vita est obnoxium corruptioni & morti, committiturque sepulturæ, ut semen committitur agro: sed resurget incorruptibile, impassibile, clarum, agile, & subtile, ac perfectè subjectum spiritui, & quasi ad conditionem spiritus elevatum: tunc enim (inquit idem Apostolus ad Philip. 3.) Christus reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis sue: id est, efficiet corpora nostra similia corpori suo glorioso, & iisdem dotibus & perfectionibus illa dotabit, quibus in resurrectione fuit ipse ornatus. Unde præclare Leo Papa homil. de Transfigur. ait: In illo Christi mysterio spes Ecclesie fundabatur, ut totum agnosceret quæ esset commutatione donandum, & ejus honoris consortium sibi membra promitterent, qui in capite presulisset.

S. I.

Prima dos corporis gloriosi.

26. **P**RIMA dos corporis gloriosi est impassibilitas, quæ non solum mortem & corruptionem, sed etiam omnem dolorem & passionem læsivam seu corruptivam excludit: unde corpora damnatorum, quamvis futura sint incorruptibilia & perpetua, non tamen impassibilia, quia non erunt expertia passionis nocivæ, sed acerbissimos secundum omnes sensus patientur dolores. Dixi autem passionis læsivæ seu corruptivæ: quia dos impassibilitatis non excludet passionem perfectivam, qualis est receptio actionum immanentium, sensitivarum & accidentium omnium perficientium, sed solum passionem læsivam & corruptivam, secundum quam alteratur subjectum & malè disponitur. Si autem quæras unde dos illa in corporibus gloriosis proveniet? Respondeo cum D. Thoma in 4. dist. 44. qu. 2. art. 1. illam ex plena & perfecta subjectione corporis ad animam, tanquam à prima radice, orituram. Sicut enim corruptibilitas in corporibus sublunariis ortum habet ex imperfecto dominio formæ in materiam, ac non plena subjectione materiæ ad formam; quamobrem dixit Philosophus 1. Physic. cap. ultimo, Materiam non satiatam formâ machinare maleficiam: quia nimirum dum forma eam completè non actuat, nec totum ejus appetitum explet, ipsa materia dat locum alterationibus & dispositionibus pro introductione formæ contrariæ: e converso autem corpora celestia idèò sunt incorruptibilia, quia forma totaliter dominatur materiæ, totaliterque illam ad suum esse trahit, ut expleat totum ejus appetitum, nec relinquat famelicum alterius formæ,

A sicque materia non dat locum alterationi corruptivæ introducenti dispositiones ad talem formam: ita pariter, quòd corpus nostrum naturâ suâ corruptibile, reddatur incorruptibile, provenire debet ex dominio animæ supra ipsum, seu ex plena subjectione ipsius ad animam, quæ fiet, ut materiæ potentialitas & appetitus ita maneat expleta, aut saltem cohibita & ligata ad ipsam formam seu animam, ut nulli alterationi vel dispositioni ad aliam, locum aperiant, aut relinquunt.

S. II.

Secunda dos corporis gloriosi.

28. **S**ECUNDA dos corporis gloriosi dicitur subtilitas: cujus præcipuus effectus erit, corpus gloriosum ab omni terrenæ labis concrectione & crassitie reddere liberum, ipsumque, alioquin animale & terrestre, efficere quasi cæleste & spirituale; juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 15. Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Non quidem quòd post resurrectionem corpus mutandum sit in spiritum; ut quidam hæretici olim dicebant, quorum meminit Augustinus 15. de civit. cap. 20. vel quia aëri aut vento simile erit, ut somniabat olim Eutychius Patriarcha Constantinopolitanus, sicut refert D. Gregorius 14. moral. cap. 29. & ultimo: sed quia erit spiritui perfectè subjectum, & quasi ad conditionem spiritus elevatum, ut supra diximus.

29. Quod ut magis percipiatur, advertendum est quòd anima rationalis & dicitur anima, & vocatur spiritus: primum convenit illi, in quantum informat corpus in ordine ad actiones vitales omninò materiales, sicut sunt operationes partis vegetativæ, generatio, nutritio, augmentatio, &c. in quo convenit cum cæteris formis vitalibus materiæ immensis: posterius verò convenit illi, in quantum habet affinitatem cum intelligentiis & substantiis separatis. Quia igitur in resurrectione anima non exercebit per corpus, nisi operationes aliquò modò spirituales; & valde elevatas supra materiam, cessabitque ab operationibus partis vegetativæ purè materialibus & animalibus; juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 6. Esca ventris, & venter escis: Deus autem & hunc & illas destruet: id est, post resurrectionem nullus erit elcarum & ciborum usus, nullum ventris in illis digerendis officium; idèò dicitur illud informare, non tam ut anima, id est, ut animalis forma, quàm ut spiritus & intelligentia; & corpus sic informatum, tunc non dicitur animale & terrestre, sed subtile & spirituale.

30. In hoc conveniunt omnes Authores: sed difficultas & controversia est, an dos subtilitatis non solum hunc effectum tribuere debeat corpori glorioso; sed etiam vim & facultatem penetrandi omnia alia corpora, seu esse penetrativè in quolibet alio corpore quantumvis solido, illi communicare? Partem affirmativam tenent plures ex Recentioribus, qui pro hac sententia citant Scotum, D. Bonaventuram, & alios: eamque probant tum ex etymologia nominis; nam subtile significare videtur penetrabile, seu penetrativum, & idèò subtilem vocamus intellectum, vel visum, qui objectum usque ad intimam penetrat: tum etiam quia corpus Christi

(cui per resurrectionem corpus nostrum conformabitur) per dotem subtilitatis habuit, quod post resurrectionem sepulchrum penetraret, & clausis januis ad discipulos intraret. Unde Ambrosius lib. 1. in Lucam cap. ultimò: *Christus stetit in medio discipulorum januis clausis; non per incorpoream naturam, sed per resurrectionis corporee qualitatem, impervia usu claustra penetrans. Nos autem in corpore simili corpori Christi resurgemus: seminatur enim corpus nostrum animale, resurget spiritale.* Et Laurentius Justinianus lib. de discip. & perfect. Monachorum cap. 23. *Caro (inquit) cum in hac vita degit, & peregrinatur à Domino, animalis natura est; post verò resurrectionis gloriam, tota spiritalis efficietur, ita ut omne solidum ei sit pervium: non claustris teneri poterit inclusa, non vinculis religata, non restricta custodiibus, sed liberam ingrediendi & egrediendi ubique recipiet facultatem.*

31. Nihilominus dicendum est, dotem subtilitatis physice, seu efficienter & active, hunc effectum non præstaturam, sed moraliter tantum, quatenus ad ejus præsentiam, & in signum talis dotis præstabitur penetratio illa à Deo, ad voluntatem Beati. Ita S. Thomas in Supplemento qu. 83. art. 2. ubi sic discurre: *Restat ergo quòd necessitas distinctionis duorum corporum in situ, causatur à natura quantitatis dimensionis, cui per se convenit situs.... Subtilitas autem à corpore glorioso dimensionem non aufert; unde nullò modo aufert illi prædictam necessitatem distinctionis situs ab alio corpore; & idèò corpus gloriosum non habebit ratione sue subtilitatis quòd possit esse simul cum alio corpore, sed poterit simul cum alio corpore esse ex operatione divina virtutis. Sicut etiam corpus Petri non habuit ex aliqua proprietate indita, quòd ad umbram ejus sanarentur infirmi, sed hoc fiebat virtute divina ad adificationem fidei: ita faciet virtus divina ut corpus gloriosum possit simul cum alio corpore esse ad perfectionem glorie.*

Notat tamen idem S. Doctor in 4. dist. 44. qu. 2. art. 2. quæstiunc. 4. quòd quamvis modò dictò corpus gloriosum possit penetrare non gloriosum, duo tamen corpora gloriosa nunquam se penetrabunt: quia licet hoc de potentia absoluta non repugnet, non est tamen conveniens (inquit) quòd corpus gloriosum sit simul cum alio corpore glorioso: tum quia in eis servabitur debitus ordo, qui distinctionem requirit: tum etiam quia unum corpus gloriosum non se opponit alteri; & sic nunquam duo corpora gloriosa erunt simul.

32. Ad fundamentum autem oppositæ sententiæ dicendum est, quòd hoc nomen subtilitas non solum vim penetrandi designat, sed etiam immunitatem ab omni crassitie, & terrenæ labis concrezione, quæ ut ostendimus, est præcipuus hujus dotis effectus. Unde Albertus Magnus in 4. dist. 44. qu. 5. *Corpora Sanctorum vocantur subtilia, quoniam fomes, crassities, & alia ignobiles proprietates erunt eis ablata.*

Ad illud quod lubditur, respondet D. Thomas locò primò laudatò in resp. ad 1. *Quòd corpus Christi non habuit ex subtilitatis dote quòd posset esse simul cum alio corpore in eodem loco: sed hoc factum est virtute Divinitatis post resurrectionem, sicut in natiuitate, quando, ut inquit D. Gregorius, ex clauso exiit utero Virginis. Et super caput 15. epist. 1. ad Corinth. lect. 6. Non*

negandum est (inquit) quin corpus gloriosum possit esse simul cum alio corpore in eodem loco: quia corpus Christi post resurrectionem intravit ad discipulos januis clausis, cui corpus nostrum in resurrectione conformandum speramus. Sed sicut corpus Christi hoc habuit, non ex proprietate corporis, sed ex virtute Divinitatis unita: ita corpus cuiuslibet Sancti hoc habebit, non ex dote, sed ex virtute Divinitatis existentis in eo: per quem modum corpus Petri habuit quòd ad umbram ejus sanarentur infirmi, non per aliquam proprietatem ipsius. Nec obstant verba Ambrosij supra adducta; his enim solum significare voluit, quòd sicut corpus Christi, ratione dotis subtilitatis, jus aliquod morale habuit, ut per virtutem divinam, illi conaturaliter debitam, sepulchrum penetraret, & ad discipulos januis clausis intraret; ita & corpora gloriosa post resurrectionem, ratione dotis subtilitatis quæ erunt prædita, jus quoddam, & exigentiam moralem habebunt, ut Deus miraculosè cum illis concurrat ad penetrationem aliorum corporum quotiescumque voluerint. In eodem sensu intelligendus est Laurentius Justinianus, & alij SS. Patres, cum asserunt, quòd corpora gloriola Sanctorum, ratione dotis subtilitatis, omnia alia corpora penetrabunt.

S. III.

Tertia dos corporis gloriosi.

33. TERTIA dos est agilitas, id est vis celerissime se quocumque movendi, seu maxima facilitas, quæ corpus animæ ad nutum obedit, maximè quantum ad motum localem, ut brevissimò spatio, ad instar avium, seu ventorum, de loco in locum se transferat. Unde Isaia 40. dicitur de Sanctis: *Assument pennas ut aquila, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficient.* Et Sapient. 3. *Fulgebunt Justi, & tanquam scintilla in arundinetis discurrunt: quæ utique magna velocitate & celeritate moventur.*

34. Circa hanc dotem primò notandum est cum S. Thoma in Supplem. qu. 54. art. 1. quòd per dotes corpus gloriosum erit omnino subiectum animæ gloriolate.... anima autem conjungitur corpori non solum ut forma, sed etiam ut motor: & utroque modo oportet quòd corpus gloriosum animæ gloriolate sit summè subiectum. Unde sicut per dotem subtilitatis subijcitur ei totaliter, in quantum est forma corporis dans esse specificum; ita per dotem agilitatis subijcitur ei, in quantum est motor, ut scilicet sit expeditum & habile ad obediendum spiritui in omnibus motibus & actionibus animæ.

35. Advertendum est etiam, quòd dos agilitatis non tollet gravitatem & pondus naturale corporis mixti & terreni: hæc enim est proprietas illius, quæ non carebit Beatus, sicut nec quantitate & lineamentis debitis, & mixtione; sed per agilitatem solum impeditur usus & actus illius, non quidem omnis, sed tantum qui onerosus sit Beato, & contra ejus voluntatem: unde poterit Beatus, ratione hujus dotis, uti gravitate corporis cum voluerit descendere, temperando illam, aut etiam augendo, ut magis vel minus velociter descendat; vel totaliter impedire usum illius, si voluerit ascendere, sicut ascendit Christus.

Denique observandum est, quòd licet per dotem agilitatis possit Beatus celerissime moveri,

& de uno loco in alium quantumcumque distantem, brevissimo tempore, & in mora quasi imperceptibili transire, non tamen in instanti, ut docet S. Thomas locò citatò art. 3. quia huic obstat ipsa natura & quidditas motùs localis, qui cum sit quid successivum, & constans partibus prioribus & posterioribus, non potest fieri in instanti; ut de motu angelico, tam continuo quam discreto, in tractatu de Angelis ostensum est.

Disp. 5.
art. 4.

§. IV.

Quarta dos corporis gloriosi.

37. **Q**UARTA dos corporis gloriosi est claritas, seu luciditas: circa quam dubitari potest primò, an illa insit corporibus beatis, non tantum secundum superficiem, sed etiam secundum profunditatem; ita ut prædicta corpora non solum sint lucida sicut specula, sed etiam pervia & transparentia sicut crystallus, ita ut interior organizatio videri perfectè possit?

Partem negativam tenet Tannerus hic dubio 6. secutus Scotum & Durandum; probat, quia (inquit) singulæ partes corporis glorificati retinebunt suum colorem; ille enim requiritur ad pulchritudinem, cum pulchritudo (ut ait Augustinus 19. de civit. cap. 19.) sit partium convenientia cum quadam coloris suavitate: Sed omnis color causat opacitatem, & impedit transparentiam & diaphaneitatem. Ergo corpora glorificata non erunt transparentia, sed opaca. Ad dit, quòd decentior & optabilior est aspectus corporis humani secundum externam tantum superficiem; eò quòd varietas tot partium internarum & minutarum potiùs confusionem patriat in visu, quam delectationem: ex quo infert, quòd Beati externam tantum corporis glorificati superficiem videbunt, non verò partes ejus internas.

38. **O**pposita tamen, seu affirmativa sententia, communior est apud Theologos, eamque expressè docet S. Thomas in supplem. qu. 85. art. 1. ad 2. ex D. Gregorio 18. moral. cap. 31. ubi exponens illa verba Job. 28. *Non aequabitur ei aurum vel vitrum*, ait corpora Sanctorum comparari auro propter claritatem, & vitro propter transparentiam. Et cap. 36. asserit, quod post resurrectionem patebit corporalibus oculis ipsa etiam corporis humani harmonia. Verba ejus sunt: *Auri metallum novimus potiori metallis omnibus claritate fulgere. Vitri quoque natura est, ut extrinsecus visu pura, intrinsecus perspicuitate perluceat. In alio metallo quidquid intrinsecus continetur, absconditur: in vitro verò quilibet liquor, qualis continetur interius, talis exterius demonstratur: atque ut ita dixerim, omnis liquor in vitreo vasculo clausus, patet. Quid ergo aliud in auro vel vitro accipimus, nisi illam supernam patriam, illam Beatorum civium societatem, quorum corda sibi invicem, & claritate fulgent, & puritate translucent? quam Joannes in Apocalypsi conspexerat, cum dicebat. Eterat structura muri ejus ex lapide faspide; ipsa verò civitas aurum mundum, similis vitro mundo. Quia enim Sancti omnes, summâ in ea beatitudinis gloria, claritate fulgebunt, extracta auro dicitur. Et quoniam ipsa eorum claritas, vicissim sibi in alternis cordibus patet, & cum uniuscujusque vultus attenditur, simul & conscientia penetratur; hoc ipsum aurum vitro mundo simile esse*

A memoratur. Ibi quippe uniuscujusque mentem ab alterius oculis membrorum corpulentia non abscondet, sed patebit animus, patebit corporalibus oculis ipsa etiam corporis harmonia, sicque unusquisque tam erit conspicibilis alteri, sicut nunc esse non potest conspicibilis sibi. Idem docent Augustinus 22. de civit. cap. ultimò, & felmus in elucidario.

Favet etiam Scriptura sacra: nam Matth. 13. dicitur: *Fulgebunt justi sicut sol, & Daniel 12. tanquam stella*: At sol & stellæ firmamenti lucent ab intrinseco, & non solum quantum ad externam superficiem: Ergo etiam corpora Sanctorum post resurrectionem erunt lucida ab intrinseco, sicut crystallus, topazius, adamas, & alia corpora diaphana, & non solum quantum ad superficiem, sicut specula.

Unde ad fundamentum Tanneri responderi potest, concessâ Majori, negando Minorem: color enim corporis non impedit ejus transparentiam & diaphaneitatem, ut docet D. Thomas locò citatò, & experienciâ constat: videmus enim topazium simul retinere colorem flavum, & diaphaneitatem sufficientem, ut in oppositam partem totus videatur: quòd si in medio essent alij colores virides, cerulei, &c. cum eadem diaphaneitate haud dubiè videri possent.

39. **F**alsum etiam est quod addit idem Author: quis enim confusionem timeat, & ingentem non speret potiùs voluptatem, si non solum externam corporis gloriosi superficiem videat, sed etiam interiorem ejus compositionem & structuram? cum in illa tot & tam stupenda appareant artis divinæ miracula, quæ non solum oculos delectare valent, sed etiam animum rapere in admirationem, & laudem divinæ sapientiæ & omnipotentia. Quis, inquam, mirâ delectatione non afficietur, cum tam mirabilem humani corporis fabricam unico veluti ictu oculi intuebitur? cum purpurantes venæ, veluti humanæ arboris ordinatissimi ac delicatissimi rami; cum ossa, veluti ejusdem ædificij solidiores bases; cum sensuum admirabiles officinæ; & cor in medio positum, veluti generalis quædam scaturigo, unde sanguineus liquor, per totius corporis canales diffusus, continuò manat; cum articulorum compages, & nervorum tenacissimi nodi, quibus tot & tam variæ partes tam mirabiliter inter se connectuntur; cum denique tot alia stupenda & admiranda, in parvo corpore veluti totius orbis epilogo contenta, clarè & distinctè ab eo conspiciuntur.

Secundò queri potest, an luciditas seu lux corporis gloriosi, sit ejusdem speciei cum nostra luce?

40. **R**espondeo affirmativè cum S. Thoma locò supra citatò art. 2. ad 1. quia utraque lux eodem modò habet immutare visum; licet illa sit excellentior nostrâ in intensione, suavitate, aliisque accidentibus: unde etiam oculi non glorificati lucem corporis gloriosi videre possunt, ut ibidem docet S. Thomas; & patet in Apostolis, qui viderunt lucem Christi in Transfiguratione, & in D. Paulo qui etiam lucem corporis Christi gloriosi vidit, dum proficisceretur Damascum, ut ipse testatur Actorum 26. Adde quod, si dicitur lucem corporis gloriosi esse diversæ speciei à nostra, idem asserendum erit de albedine, & aliis coloribus, qui erunt in corporibus Beatorum: quod tamen nullus dicere audeat; cum illi eodem modò immutent visum sicut nostri.

41. Dices: Lux corporis gloriosi est supernaturalis, A sicut alia dotes gloriosae: Ergo est diversa species à nostra, quæ accidens quoddam naturale est.

Confirmatur: Species lucis quam videmus est cum summa sua perfectione in Sole: Ergo cum claritas & lux Beatorum sit supra splendorem Solis (ut Paulus dixit locò citatò de splendore corporis Christi) erit etiam supra speciem lucis Solis.

42. Ad instantiam respondeo ex D. Thoma citato, claritatem Beatorum esse supernaturalem, quantum ad causam, seu modum quò produci- tur, non quantum ad substantiam, seu spe- ciem; causatur enim à Deo modò supernatura- li, licet in seipsa sit entitativè naturalis: sicut B homo resuscitatus, & visus cæco restitutus, naturalem speciem habent, licet à Deo ut au- thore supernaturali, fiat suscitatio mortui, & illuminatio cæci. Unde etiam dotes corporis gloriosi non sunt supernaturales quoad substan- tiam, quia non sunt immediate participationes Divinitatis, sicut gratia, & gloria; nec simpli- citer & absolutè, quia inveniuntur in aliis cor- poribus, ut velocitas seu agilitas in avibus, impassibilitas seu incorruptibilitas in cælis; sed tantum secundum quid, seu respectivè, respec- tu scilicet corporis gravis & corruptibilis, quia in illo non inveniuntur.

Ad confirmationem dicendum est, lucem Sol- is esse in maxima perfectione & intensione C quam naturaliter petit ejus species, non tamen in omni perfectione & intensione quam potest à Deo accipere; Deus enim potest produ- cere lucem multò majorem & intensiorem illà quæ reperitur in Sole.

44. Quæres ultimò, an claritas illa corporis glo- riosi immediatè causetur à Deo, vel solùm medi- atè, mediante scilicet glorià animæ, ex qua redundet in corpus?

Respondeo ex D. Thoma 3. p. qu. 45. art. 2. & in Supplem. qu. 85. art. 1. & pluribus aliis in locis; non solùm claritatem, sed etiam alias dotes corporis gloriosi, ex gloria animæ redun- dare in corpus.

Probatür primò: quia id expressè docet Augu- stinus Epist. ad Dioscorum, ubi ait: *Tam po- tenti naturà Deus fecit animam, ut ex ejus bea- titudine redundet in corpus plenitudo sanitatis, & incorruptionis vigor*: quæ autem ratione di- manat ab anima in corpus incorruptio, etiam claritas dimanare potest; quia sicut connectitur cum beatitudine animæ impassibilitas, ita & claritas.

45. Probatür secundò: Sicut ex gratia dimanant virtutes infusæ morales, quæ appetitum sensitivum perficiunt, ut temperantia, for- titudo, & c. & in statu innocentie dimanabat E ex gratia donum justitiæ originalis, quò conti- nebantur vires sensitivæ, ne contra rationem rebellarent; ita ex gratia consummata patriæ, quæ anima beata summè unitur Deo, poterunt resultare aliquæ perfectiones seu qualitates in corpus gloriosum, ut operetur, & ornetur con- venienter ad statum beatitudinis; subindeque ipsa claritas & lux, quæ est præcipuum orna- mentum illius. Unde D. Thomas 4. contra gent. cap. 86. *Sicut anima divinà visione fruens, quæ- dam spiritali claritate replebitur; ita per quan- dam redundantiam ex anima in corpus, ipsum corpus suo modò claritatis gloriæ induetur.*

Tertiò probatur: De claritate corporis glo-

riofi post resurrectionem eodem proportionali modò philosophandum est, ac de claritate cor- poris Christi in Transfiguratione: Sed ista à Di- vinitate ipsius, & gloria animæ ejus derivata est, ut ex Damasceno docet D. Thomas 3. p. qu. 45. art. 2. Ergo etiam illa ex gloria animæ beate redundabit in corpus.

Nec valet si dicas cum Suare, Valentia, Ægi- dio, & aliis Recentioribus oppositum sentien- tibus, inter claritatem gloriæ animæ, & lucem corporis gloriosi, nullam esse per se connexio- nem, ut hæc dicatur proprietas illius, ab eaque emanare; cum illa sit spiritalis, & ista corpo- rea. Non valet, inquam, quia sicut est connexio inter potentias corporis quæ dimanant ab anima, & ipsam animam, quamvis ista sit spi- ritualis, & illa corporea; & inter virtutes morales infusæ, & gratiam sanctificantem, quamvis ista resideat in essentia animæ, & illa in ap- petitu sensitivo subiectentur, ut temperantia & fortitudo: ita inter claritatem animæ beate, & lucem corporis gloriosi, potest reperiri connexio & colligatio, & ista dimanare ab illa; quamvis illa sit spiritalis, & alia corporea. Unde in Scriptura sæpe legimus lucem corporalem ab Angelis, tam bonis quàm malis, esse productam; ut patet ex illo Actuum 12. *Angelus Domini assistit, & lumen resulsit in habitaculo carceris*: Et ex illo Apocal. 18. *Terra illuminata est à facie ejus*. Apostolus etiam asserit 2. ad Corinth. 14. quod Sathanas transfiguratur se aliquando in Angelum lucis; & in multis historiis legimus Dæmones aliquando cum luce apparere in corporibus assumptis. Denique Angelos beatos influere lucem in cælum empyreum, multorum sententia est, ut declaravi- mus in tractatu de Angelis. Disp. 4. art. 1. § 5.

ARTICVLVS III.

De Aureolis Beatorum.

D PRÆTER essentialem beatitudinem, & do- tes animæ beate, & corporis gloriosi, om- nibus Beatis convenientes, admittunt Theologi quasdam singulares prærogativas, aliquibus solùm competentes, ob singularium virtutum egregios actus, quas aureolas vocant, sive par- vas coronas, id est, quasi diminutum præmium respectu præmij essentialis; quod aurea dicitur, sive corona aurea, tum quia cum pugna & certamine obtinetur; tum etiam quia Beati re- gnant in cælo, corona autem signum est digni- tatis regie.

48. Addo quod corona, ratione figuræ circularis (quæ omnium perfectissima est, & ex eo quòd principium fini conjungat, caret ipsa principio & fine) perfectionem essentialis beatitudinis (quæ est reditus creaturæ rationalis ad suum principium, & animam suo principio & ultimo fini indissolubiliter conjungit) rectè declarat.

Porro hæc vox aureola ex Scriptura desumpta est: nam Exodi 25. fit mentio coronæ aureolæ, quæ in mensa templi præcipiebatur supponi coronæ auræ: ubi Glossa per primam coronam ait significari præmium essentialis Beatorum; per superpositam verò aureolam, præmium acci- dentale, quòd essentiali superponitur.

Hujus autem aureolæ definitionem tradit D. Thomas 4. sent. dist. 49. qu. 5. art. 5. dicens illam esse 49.